

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
19 – 20 ЖОВТНЯ 2021 р.**

**«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

м. Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції 19-20 жовтня 2021 року. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2021. – 369 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Мельник Ю.М. - д-р екон. наук, професор,
директор ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Купріна Н.М. – д.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Савенко І.І. – д.е.н., проф., Іванченкова Л.В. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Неустроєв Ю.Г. – к.е.н., доц.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

4. Бондар В.П Система організації та регулювання аудиторської діяльності країн світу // Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2(11). 2008.

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ

Ткачук Г.О., д.е.н., доцент

Козаченко А.В., магістрант

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Ринкова економіка України стимулює підприємства до впровадження нової техніки та технологій, в тому числі в галузі цифровізації, розширює можливості щодо використання новітніх фінансових інструментів та механізмів, проте на практиці виникає проблема щодо реальності їх застосування. Перш за все це обумовлено повною відсутністю або нестачею власних обігових коштів, низькою ліквідністю активів, застарілою матеріально-технічною базою, на утримання якої витрати перевищують наявні прибутки, та, звичайно, недосконалою законодавчою базою, що в тій чи іншій мірі регламентує діяльність підприємств.

Також актуальним вивчення проблемних питань обліково-аналітичної сфери щодо забезпечення збереження та ефективності використання активів. Якість, надійність, довговічність продукції залежать від якісного стану техніки й ефективного її використання. Оскільки ринкову систему господарювання неможливо уявити без вирішення питання підвищення ефективності використання основних фондів і виробничих потужностей, вважаємо тематику обліку основних засобів важливою та актуальною.

Основні засоби – один з найважливіших чинників будь-якого виробництва. Їх стан і раціональне використання сприяє поліпшенню всіх техніко-економічних показників, в тому числі збільшенню випуску продукції, зниженню її собівартості, трудомісткості виготовлення, а також прямо впливають на кінцеві результати господарської діяльності підприємств.

Правильна організація обліку основних засобів сприяє ефективному контролю за використанням машин, обладнання, виробничих площ та інших засобів праці. Однак в процесі поділу груп, за якими класифікуються основні засоби підприємства, та вибору методів їх амортизації виникають різні за своїм характером проблеми відображення в обліку. У зв'язку з цим, метою даного дослідження є визначення типових для підприємства проблем з обліку основних засобів та пошуку шляхів їх вирішення.

Питання вдосконалення обліку основних засобів розглядалось багатьма відомими вченими та практиками в галузі бухгалтерського обліку. Особливо

слід виділити роботи таких провідних економістів, як Г.В. Власюка [5], О.І. Зиміної, В.А. Замлинського [6], О.Г. Лищенко, Т.С. Муріної [7], А.П. Панасенка, Н.В. Потриваєвої [8], І.В. Петрової, Ю.О. Шуліки та інших. Незважаючи на дослідження даного питання, кожне підприємство має свої особливості і потребує конкретних заходів щодо вдосконалення обліку основних засобів. А питання щодо проблем нарахування амортизації на основні засоби знайшли відображення у роботах Мурашко О., Орлова П., Онишка Д., Орлова С. та інших.

Ефективна організація обліку ґрунтується на нормативно- правових актах держави та вміло сформованій обліковій політиці, яка затверджується Наказом по підприємству. Облікова політика розробляється індивідуально кожним підприємством і повинна забезпечувати надійність та достовірність її фінансової інформаційної системи.

На сьогодні існує проблема того, що на підприємствах або зовсім не формується облікова політика, або має суттєві недоліки, такі як: наказ про облікову політику складається формально, тобто елементи наказу не обговорюються і нічим не обґрунтовані; більшість підприємств встановили свою облікову політику ще з набранням чинності закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», і, не зважаючи на затвердження нових П(С)БО, до Наказів не вносилися зміни і доповнення; Накази не мають визначеної структури, не висвітлені або не в повному обсязі питання щодо організаційно-технічних аспектів обліку, а саме: не наводиться графік документообігу; перелік первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку, порядок проведення інвентаризації, котрий застосовується на підприємстві.

На наш погляд, облікова політика повинна розкривати усі методологічні принципи та прийоми, які використовує підприємство для обліку і відображення у фінансовій звітності основних засобів. Тому, формуючи облікову політику щодо обліку основних засобів, необхідно висвітлити такі питання як: одиниця обліку необоротних активів; організація класифікації основних засобів ліквідаційна вартість; методи амортизації, які застосовуються; вартісна межа для віднесення об'єктів до складу основних засобів та до складу малоцінних необоротних матеріальних активів; порядок переоцінки (визначення порога суттєвості); первинні документи і графік документообігу; порядок проведення інвентаризації. Адже, вдало обрана облікова політика позитивно впливає на діяльність підприємства в цілому, забезпечуючи ефективну роботу бухгалтерії.

Найактуальнішим питанням обліку основних засобів є їх класифікація. У Податковому Кодексі України зазначено 16 груп основних засобів, назва яких збігається з субрахунками бухгалтерського обліку та практично повторює їх класифікацію в П(С)БО 7 [2]. Наведена класифікація має певні

відмінності, зокрема відсутня окрема група під назвою „Інші необоротні матеріальні активи”, яка б відповідала даним субрахунку 117 „Інші необоротні матеріальні активи”. Виходячи з логіки, ці активи мають відноситися до групи 9 „Інші основні засоби”. Одночасно до класифікації введена група 16 „Довгострокові біологічні активи”, яка відповідає даним синтетичного рахунку 16 „Довгострокові біологічні активи” в бухгалтерському обліку. Така систематизація максимально зблизила бухгалтерський і податковий облік та полегшила роботу бухгалтера.

Відповідно до груп основних засобів у Податковому Кодексі України [1], встановлено мінімально допустимі строки корисного використання об'єктів для нарахування амортизації та водночас в бухгалтерському обліку підприємець має право самостійно встановлювати термін корисного використання враховуючи очікувані економічні вигоди, які він зможе отримати від експлуатації об'єкта основних засобів. Отже існує проблема розбіжностей між податковим обліком та бухгалтерським. Та як показує практика господарювання, більшість підприємств, для того щоб вирішити цю проблему в обліковій політиці дотримуються термінів, передбачених Податковим Кодексом

Інша проблема у визначенні поняття «ліквідаційної вартості», якої в Податковому кодексі немає. Звідси випливає, що підприємство при встановленні терміну корисного використання об'єкту ліквідаційну вартість частіше за все приймає за нуль або 1 грн. На нашу думку коректніше було б за ліквідаційну вартість приймати законодавчо визначений відсоток від балансової вартості об'єкта.

Також існує проблема при безсистемному впровадженні електронного документообігу на підприємствах, як правило, відбувається перенесення вже діючих на підприємстві технологій документообігу, але з використанням комп'ютерної техніки. А тому будь-які недоліки, що існували в процесі документообігу до початку впровадження бухгалтерської комп'ютерної програми, можуть проявити свою дію і в електронному документообігу, це призводить до постійних збоїв у роботі бухгалтерської комп'ютерної системи, що може мати непередбачені наслідки. Існує проблема відповідності реквізитів електронного документа прийнятим стандартам. Електронний документ має юридичну силу лише за наявності обов'язкових реквізитів, наявність яких є підставою для обліку такого документа. У Законі України „Про електронні документи та електронний документообіг” [4] зазначається, що „оригіналом електронного документа вважається електронний примірник документа з обов'язковими реквізитами, у тому числі з електронним цифровим підписом автора”. Проте переліку таких реквізитів, крім електронного підпису не наведено. Якщо ж спиратися на положення Закону України „Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” [3]

, то там надається лише короткий перелік загальних реквізитів, що є достатніми лише для паперових документів.

Проблема не врахування морального зносу при визначенні терміну корисного використання основного засобу. Очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством є строком корисного використання основного засобу, що амортизується, але при цьому розглядається фізичний знос об'єкта основних засобів і практично не враховується моральний знос основного засобу, що призводить до зниження ефективності використання наявних ресурсів і відповідно, втрати господарюючим суб'єктом прибутку.

Отже необхідно удосконалювати теоретичні і практичні засади організації обліку основних засобів у напрямі розширення її управлінських можливостей. Напрямами удосконалення організації обліку основних засобів є раціоналізація як кожної форми документів і реєстрів обліку, так і методів, і способів збирання, обробки і узагальнення облікової інформації, адаптованих до сучасних умов. Особливу увагу, на наш погляд слід звернути на:

1) вдосконалення діючих норм законодавства щодо класифікації основних засобів, вибору методів нарахування амортизації та оцінки;

2) обов'язковому формуванню на підприємстві облікової політики основних засобів;

3) введенню та подальшому удосконаленню системи електронного документообігу в системі бухгалтерського обліку сучасних підприємств.

Більшість проблем з електронним документообігом у обліку основних засобів можливо вирішити на рівні самого підприємства за рахунок правильного впровадження та використання електронного документообігу, а саме: навчання облікового персоналу, використання потужнішого устаткування та удосконаленого програмного і технічного забезпечення тощо. Проте проблему юридичного підтвердження електронних облікових документів можна розв'язати лише за наявності відповідної законодавчої бази вже на державному рівні. А тому є необхідність в розробці чіткого переліку рекомендацій щодо юридичного підтвердження електронних документів з метою їх подальшого впровадження на законодавчому рівні.

Література

1. Податковий кодекс України: від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. Інтернет-ресурс.: URL://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17 (дата звернення: 02.10.21).

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» затверджений наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000р. № 92 із змінами і доповненнями. Інтернет-ресурс.: URL://zakon.rada.gov.ua. (дата звернення: 02.10.21).

3. Закон України „Про бухгалтерський облік і фінансову звітність” від 16.07.1999 р. Інтернет-ресурс.: URL://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14 (дата звернення: 02.10.21)

4. Закон України „Про електронні документи та електронний документообіг” від 6.10.1998 р.: Офіц. текст прийнятий Верховною Радою України 6 жовтня 1998 р. зі зм. та доп. станом на 1 вересня 2003 р.. Інтернет-ресурс.: URL://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15 (дата звернення: 02.10.21)

5. Власюк Г.В., Шляхи вдосконалення обліку основних засобів / Г.В. Власюк, О.І. Зиміна // Держава та регіони. 2008. №4. С. 32-36.

6. Замлинський В.А. Облік основних засобів: переосмислення принципів та завдань / В.А. Замлинський // Облік і фінанси АПК 2010. № 1. С. 18-23

7. Муріна Т.С. Шляхи ефективності використання основних засобів на промисловому підприємстві / Т.С. Муріна // Держава та регіони. 2009. №6. С.387-390.

8. Потриваєва Н.В. Нормативно-правові особливості та проблемні аспекти обліку основних засобів / Н.В. Потриваєва // Вісник аграрної науки Причорномор'я. Вип. 1. 2015. С. 49-57.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Євтушевська О.О., к.е.н., доцент

Горбатюк І.С., магістрант

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Готова продукція – це речовинна продукція, виконані роботи і надані послуги. Виконання робіт (надання послуг) полягає у здійсненні закінчених технологічних операцій, в яких сам процес виконання роботи (надання послуг) є основним результатом діяльності.

Готова продукція відноситься до складу запасів. Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про готову продукцію визначаються П(С)БО 9 "Запаси", П(С)БО 16 "Витрати" та Методичні рекомендації № 2 з бухгалтерського обліку запасів [1,2,3].

Відповідно до П(С)БО 9 "Запаси", готова продукція визначається як та продукція, що виготовлена на підприємстві, в установі, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом.

Згідно з Методичними рекомендаціями готова продукція — виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором, встановленим стандартам або технічним умовам тощо.

	ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА	
67.	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Безбожна. К.В., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	218
	ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
68.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Добровольська О.Я., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	220
	ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ	
69.	Ткачук Г.О., д.е.н., доцент; Козаченко А.В. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	224
	ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	
70.	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Горбатюк І.С., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	228
	ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ І АНАЛІЗУ РЕЗУЛЬТАТІВ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
71.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Кризька Т.П., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	231
	ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ РІЗНИХ КРАЇН	
72.	Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Ковальова В.О., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	235
	РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	
73.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Малик Т.П., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	238
	ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ ТРАНСКОРДОННОЇ СПІВПРАЦІ ТА ПЕРЕВІРКИ ВИТРАТ В РАМКАХ ДАНИХ ПРОЄКТІВ	
74.	Стасюкова К.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	243
	ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
75.	Скляр Л.Б., к.е.н., доцент; Шоман О.Р., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	246
	ФОРМАТ ТА ЗМІСТ ПОЛІТИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОРПОРАТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
76.	Ткачук Г.О., д.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	249
	РОЛЬ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ В ПРОДОВОЛЬЧІЙ БЕЗПЕЦІ	
77.	Молодан М.М., ОНАХТ, м. Одеса, Україна	254
	РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
78.	Філахтов К.О., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	257
	НАСЛІДКИ ЗМІНИ ЛОГІСТИКО-ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ ПІДПРИЄМСТВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ	
79.	Савенко І.І. д.е.н., професор; Ткачев В.А. аспірант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	261
	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ОСНОВІ КОНЦЕПЦІЇ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН	
80.	Седікова І.О., д.е.н., професор; Бондар В.А., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса,	264